

[Leif Hermann]

gen, idet man tidligere næsten overalt havde fulgt den praksis blot at indføre børnenes fornavn.

Endvidere kunne fædre langt op i 1800-årene i henhold til nævnte dåbsforordnings § 18 give deres børn et efternavn, jf. Kirkeministeriets skrivelse af 4. november 1879 til biskoppen for Århus Stift, hvori man i anledning af et andragende om navneforandring udtaler, at den ret, som kancellicirkulære af 4. oktober 1828 gav forældrene til at vælge et fast familienavn for deres børn, nu må antages for længst at være bortfaldet for de fædres vedkommende, der er født efter året 1828.

Denne ret har altså været gældende langt op i 1800-årene, og som følge heraf har også voksne kunnet tillægge sig et efternavn dokumenteret gennem kirkebogsindførsler vedrørende den pågældendes vielse og død samt børnenes dåb, hvilket man i betydeligt omfang da også ser til henimod år 1900, idet først den første navnelov med faste bestemmelser, loven om navneforandring af 22. april 1904, helt satte en stopper for folks frie antagelse af et efternavn.

Svar (13/5 87):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Efter § 8, nr. 1, i navneloven (lov nr. 193 af 29. april 1981) kan navnebevis udfærdiges på et navn, der bæres eller har været båret som efternavn af en af ansøgerens forældre, bedsteforældre eller oldeforældre, medmindre navnet er erhvervet på grundlag af ægte-skab.

Dokumentationen for et navn sker ved fremlæggelse af fødsels- og dåbs(navne)attest, for personer navngivet til personregistret i de sønderjyske landsdele fødsels- og navneattest udstedt af personregisterforenen. Angivelse i fødsels- og dåbs(navne)attesters forældreriubrik er ikke tilstrækkelig dokumentation, jf. Justitsministeriets cirkulære nr. 30 af 1. marts 1982 om udfærdigelse af navnebeviser.

Pligten til ved dåben at tillægge et barn et fast familienavn samt til at indføre navnet i kirkebogen blev gennemført ved dåbsforordningen af 30. maj 1828.

Disse regler blev senere indskærpet ved kultusministerens rundskrivelse af 8. august 1856, hvoraf det fremgår, at det efternavn,

som én gang var valgt efter 1828, var bindende for de følgende generationer.

Børn, der blev født før dåbsforordningen, vil derimod i almindelighed kun være indført i kirkebogen under fornavn/fornavn.

For personer, der er født efter dåbsforordningen, kan spørgsmålet om, hvilket familienavn den pågældende har ført, undertiden give anledning til tvivl.

I de tilfælde, hvor en familie også før 1828 har ført et fast familienavn, vil første generation efter 1828 normalt også blive anset for at bære det faste familienavn.

Det var dog ikke ualmindeligt, at befolkningen i tiden efter 1828 fortsat efter datidens skik lod deres børn døbe med et navn, der var dannet af faderens fornavn med tilføjelse af -sen.

Har en familie derimod ikke før 1828 ført et fast familienavn, vil børn, der er født efter 1828, blive anset for at bære det familienavn, forældrene har valgt for det første barn, der er født efter dåbsforordningen. Er der ældre søskende, der er født før 1828, og som er tillagt et efternavn, vil de yngre søskende dog blive anset for at være tillagt samme efternavn.

Ved behandlingen af sager om udfærdigelse af navnebevis i medfør af navnelovens § 8, nr. 1, til bedsteforældres eller oldeforældres navne vil det navn, som er indført i kirkebogen, normalt blive lagt til grund for personer, der er født efter 1828. Dette gælder, uanset at det er oplyst, at den pågældende i almindelig omtale har anvendt et andet tilnavn, og uanset at et andet navn f.eks. fremgår af forældreriubrikken i børns dåbsattester eller i dødsprotokollen for den pågældende.

Er bedsteforældre eller oldeforældre født før 1828, vil deres navne normalt ikke være tilført kirkebogen, jf. ovenfor. Dokumentation for rette efternavn må da føres på anden måde. Dette kan f.eks. ske ved fremlæggelse af vielsesattest eller dødsattest eller ved dokumentation af forældreriubrikken i børns dåbsattester.

At dåbsforordningens regler for kirkebogsføring ikke altid blev efterlevet, kan normalt ikke føre til, at en person ved navnebevis kan antage et navn, der er tilført kirkebogen med urette.